

СТАН РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Збереження природного середовища для майбутніх поколінь є одним із найбільш важливих завдань для всіх регіонів. Збільшення урбанізаційних процесів і, як наслідок, несприятлива екологія, зростання екологічних катастроф змусили суспільство і людину звернути увагу на природу та спілкування з нею. Таку можливість дають природно-орієнтовані форми туризму. Екологічний туризм – один з порівняно нових видів туристичної діяльності, концепція якого передбачає перш за все дбайливе ставлення до природи, культури й традицій місцевого населення під час подорожей. Популярність цього виду туризму серед туристів швидко зростає, тому актуальною є і розробка відповідних рекомендацій для розвитку екологічного туризму в тому числі на території Житомирської області.

Територіально екологічний туризм має концентруватись навколо земель природно-заповідного фонду, до складу якого входять численні та різноманітні за статусом об'єкти (табл.). Природоохоронні, пізнавальні, наукові та рекреаційні функції на Житомирщині здійснюють 20 об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного і 201 місцевого значення. Загальна площа природно-заповідного фонду Житомирщини 136,58 тис. га. Серед об'єктів загальнодержавного значення Поліський та Древлянський природні заповідники, заказники «Часниківський», «Забарський» і «Дідове озеро». Пам'ятка природи загальнодержавного значення «Модрина», розташована на території ДП «Городницьке лісове господарство», зберігає та охороняє насадження модрина європейської віком 140-180 років, унікальні для Європи. Серед об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення є ботанічні, геологічні, гідрологічні, загальнозоологічні, ландшафтні і лісові заказники, ботанічні, геологічні і гідрологічні пам'ятки природи, пам'ятки садово-паркового мистецтва, дендрологічні парки.

Таблиця

Об'єкти природно-заповідного фонду Житомирської області загальнодержавного значення

Тип об'єкту	Кількість	Площа, га
Природні заповідники	2	50977
Заказники (ботанічні)	10	6757
Пам'ятки природи (ботанічні)	2	51
Пам'ятки садово-паркового мистецтва	5	119,8
Ботанічні сади	1	35,4

В цілому, варто зазначити, що на теперішній час більшість об'єктів природно-заповідних фондів Житомирської області практично не виконують покладених на них рекреаційних функцій та фактично не задіяні у процес популяризації та розвитку екологічного туризму. В адміністрації багатьох природно-заповідних об'єктів часто мають слабе уявлення про сутність екологічного туризму та принципи його організації, планування і управління, що на сьогодні є суттєвою проблемою і фактично унеможливає діяльність у цій сфері. Більша частина об'єктів природно-заповідного фонду Житомирщини має застарілу туристичну інфраструктуру. Не проводяться активні рекламні кампанії із залучення туристів, екологічні маршрути мають недостатньо високий рівень атрактивності у порівнянні з провідними світовими маршрутами. Особливо негативний вплив має недостатнє державне фінансування та підтримка функціонування об'єктів ПЗФ, що у підсумку стримує залучення більшої кількості вітчизняних туристів і фактично перешкоджає розвитку міжнародного попиту. Серед позитивних зрушень у даній сфері слід відзначити тенденцію поступового облаштування територій об'єктів природно-заповідного фонду елементами рекреаційної інфраструктури та розробка нових туристичних маршрутів і екологічних стежок.

На території міста Житомир діє близько 30 туристичних агенцій. Для визначення наявності туристичних пропозицій на ринку міста та області екологічно-орієнтованих турів проаналізовано інформацію на інтернет-сайтах цих фірм. Із всіх досліджених туристичних агенцій лише чотири, а також туристично-інформаційний центр Житомирської обласної державної адміністрації, можуть запропонувати своїм споживачам тури, де об'єктами показу виступають об'єкти природно-заповідного фонду. Причому туристична агенція «Патріот», «ВІТА», «Ска-тур» пропонують туристам активний еколого-орієнтований відпочинок по Житомирщині. До програми туру «Український стоунхендж», який пропонується Житомирським обласним інформаційно-туристичним центром, входить відвідування як природних об'єктів, так й історичних пам'яток.

Отже, розробка екологічно-орієнтованих маршрутів Житомирщиною та їх включення в пропозицію регіональних турагентств є перспективною та потребує подальших практичних напрацювань.